

Конститутсия-кафолати рушди ҷомеаи адолатпарвар ва волоияти қонун

СААДДОШИ
МАРДУМ

Нашрияи Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон	№ 89 (4509)	ПАНЧШАНБЕ, 21 ИЮЛИ СОЛИ 2022	Аз 1 январӣ соли 1991 ҷоп мешавад
--	-------------	------------------------------	-----------------------------------

БА ИМЗО РАСИДАНИ
ЯК ҚАТОР ҚОНУНҲО

Ҷамъияти Ҷумҳурии Тоҷикистон

Бо мақсади тақвияти фаъолияти Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва муаррифии он дар дохил ва хориҷи кишвар дар асоси қарори Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 майи соли 2022 тахти №283 Нишони Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ гардид.

НИШОНИ МАҶЛИСИ МИЛЛӢ
ТАСДИҚ ГАРДИД

Нишони мазкур муаррификундаи Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар дохил ва хориҷи кишвар ба ҳисоб рафта, хусусиятҳои фаъолият ва мақсаду мароми онро ифода менамояд.

Нишони Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон даврashed буда, ранги хокистарӣ дорад ва дар дохили давра сутуни заррин ҷойгир шуда, дар он Парчами давлатии

МУБОРИЗА БАР ЗИДДИ ТЕРРОРИЗМ.
ЗАРУРАТ ВА МАШРУИЯТИ ОН

Яке аз аввалин тафсиrho дар бораи моҳияти терроризм дар «Конвенсия роҷеъ ба пешгирии ва саркӯбии терроризм» 16 ноябри соли 1938 дар Женева қабул шуд, ки чунин мазмуно фарогир аст: «Истилоҳи иқдомоти террористӣ моҳиятан иборатанд аз иқдомоти ҷиноятӣ, ки тавассути ашхос ва бо бақоргирии равишҳои ваҳшатзо бар зидди давлат ва ё шахсиятҳои хос ё умумии мардум созмон ёфтаю анҷом меёбанд».

Ба ин мазмун истифода аз усули хушунат ва таҳдид барои расидан ба ҳадафҳои сиёсӣ, идеологӣ ва мазҳабӣ - терроризм таъбир мешавад, ки дар забони тоҷикӣ бо калимаҳои ваҳшатафканӣ ва ҳаросафканӣ мафҳуми ягона дорад. Таъриба нишон додааст, ки терроризм асоси равиши таҳмили ақида ба атрофиёро сифран бо зӯрварӣ, террор, ҷанг, амалҳои хушунатомезу ваҳшатафканӣ, ошӯбофаринӣ, амалиётҳои ҷирикӣ (партизани), куштори ҷамъӣ, наслкушӣ, гарагонгирии, шиканҷа ва табaddулот медонад. Гуруҳҳо, иттиҳодиҳо, ҷамъиятҳо ва ғизб-ҳое, ки усулҳои дар боло зикршуд

даро ҷиҳати расидан ба ҳадаф ва ормонҳоишон пазируфта бошанд, террорист номиди мешаванд.

Дар гузаштаи дур айёрон ва дигар гуруҳҳои ҳамназари онҳо, тибқи оини ҳеш, ба ситамгаркушӣ машруиат (леgitимност) мебахшиданд, вале он дар ҷаҳорҷубаи ваҳшатафканӣ анҷом меёфт, ки ба таъбири ҳозира террор номида мешавад. Миёни мафҳуми террор ва терроризм тафовут вуҷуд дорад. Терроризм раванд ва равиши ҳоси зиндагист ва террор як рӯйдод аст. Қотили сиёсӣ

шахсро нобуд мекунад, ки ба ақидаи ӯ бадбахтиҳои ҷомеа аз ӯ маншъа мегиранд, аммо терроризм низоми сиёсиро ҳадаф қарор медиҳад. Ошқортарин тафовути террор аз терроризм дар он аст, ки дар террор ҳадафи қотили сиёсӣ як шахсияти муайян аст, аммо ҳадафи терроризм иқдоми гуруҳист. Илова ба ин, истилоҳи терроризми давлатӣ низ вуҷуд дорад, ки он барои дахлоти давлат ё давлатҳое, ки дар қорҳои дохилӣ ва хориҷӣ давлати дигар ба василаи ширкат дар амалиёти террористӣ ё ҷимоя

аз амалиёти низоми барои заиф гардонидан ва заволу барандохтани давлате ба қор бурда мешавад. Қумакҳои моддӣ ва маънавӣ (мисли ҷимояи сиёсӣ) ба гуруҳҳо ва ғизбҳое, ки дар амалиётҳое мисли минагузори дар биноҳои маъмурий ва истиқоматӣ, одамарабӣ ва террори мақомҳои олии ин ё он мамлакат ширкат мекунанд ва сабаби бесуботи сиёсӣ ва иқтисодии он мегарданд, намунаҳое аз терроризми давлатист.

(Давомаш дар саҳ. 2)

НБО-и «РОҒУН»
- ТАҲРИКБАХШИ РУШДИ ИҚТИСОДИЮ
СИЁСИИ МИНТАҚА

12 июли соли равон Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ҷиҳати шиносоӣ аз ҷараёни қорҳои сохтмонӣ ба Неругоҳи барқи обии «Роғун» таширф оварда, аз масъулин ва қормандони муҳандисию техникии иншооти риояи пурраи талаботи соҳаро дар вақти сохтмон ва васлу насби дастгоҳу таҷҳизот талаб намуда, заҳмату талоши шабонарӯзии онҳоро ҷиҳати саҳм гузоштан дар табиқи ҳадафи стратегияи мамлакат - расидан ба истиқлолияти энергетикӣ қобили таҳсин хонданд.

Беғуфтӯгӯ, бунёди НБО-и «Роғун» бо номи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон тавҷам аст. Баъд аз мавриди истифода қарор гирифтани он метавонад то 3600 МВт неруи барқи аз ҷиҳати экологӣ тоза ва безарар истеҳсол кунад. Ин барои минтақае, ки ба неруи барқ ниёзи шадид дорад, имкони беҳтарини таъмини рушди ҳама соҳа мебошад.

Аз ин хотир, қоршиносони байналмилалӣ бо сароҳат чунин иброз доштаанд: «Лоихаи НБО-и «Роғун» аз сазовори «ҷароғи саба», яъне, табиқи муваффақона мебошад». Яке аз шорехони машури ИМА дар бахши иқтисод Хиллари Креймер бо наشري матлаби таҳлилий дар маҷаллаи бонуфузи «Forbes» татбиқи лоихаи Неругоҳи барқи обии «Роғун»-ро аз ҷумлаи тадбир-андешиҳои муҳим ва саривақтӣ дар самти мубориза бар зидди терроризм номид.

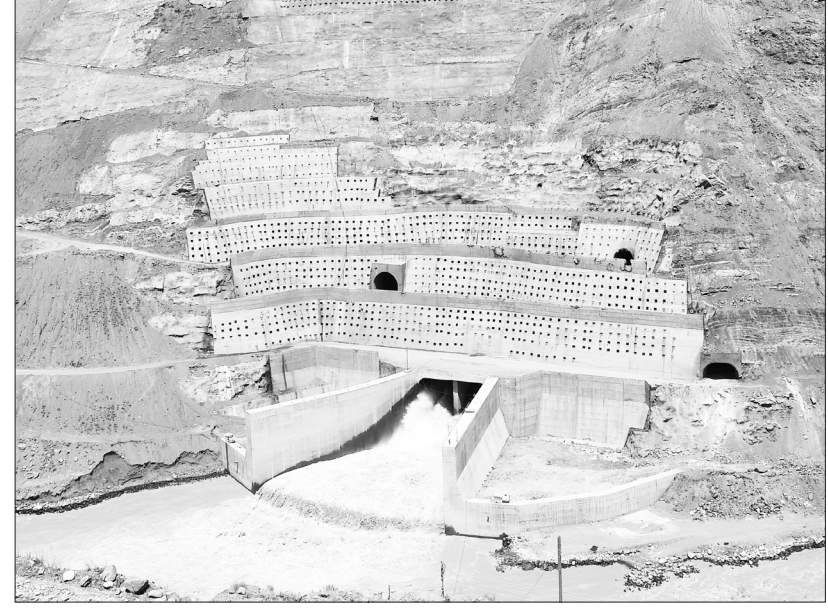
Ба қавли номбурда, ин лоиха «калиди пешрафти иқтисодию сиёсӣ минтақа маҳсуб меёбад». Ба андешаи Хиллари Креймер, «ин калид дар дасти Ҷумҳурии Тоҷикистон аст, ки айни замон баҳри раҳай аз бӯҳрони энергетикӣ талош дорад ин неругоҳро бунёд намояд». Ӯ, ҳамчунин, зикр карда буд, ки расидан ба ин ҳадафҳо бидуни манбаъҳои арзон ва безарари энергетикӣ ғайриимкон аст.

Ба андешаи ӯ, «аз хурдтарин тичорати оилавӣ то бузургтарин корпоратсияҳои байналмилалӣ ва кулли таҷҳизоту технологияи мусир бидуни истифодаи неруи барқ фаъолияти муназзаму самаранок карда наметавонанд». Ба ифодаи дигар, дар шароити кунунӣ неруи барқ дар пешрафти ҷомеа «шабеҳи хун дар бадани инсон аст».

Номбурда саҳми Неругоҳи барқи обии «Роғун» - ро дар рушди минтақаи Осиеи Марказӣ ба дил ташбеҳ дода, чунин навиштааст: «Бо мавриди истифода қарор гирифтани ин неругоҳ на танҳо Тоҷикистони ба неруи барқ сахт эҳтиёҷмандро, балки дигар кишварҳои минтақаро низ, аз ҷумла, Ҷумҳурии Ислонии Покистон, Ҷумҳурии Ислонии Афғонистон ва баъзе минтақаҳои ҷумҳуриҳои Қирғизистону Ёзбекистонро бо неруи барқи аз ҷиҳати экологӣ безарар таъмин менамояд».

Ба ақидаи Хиллари Креймер, роҳбарони давлатҳои минтақа, ки дар заминаи таҳлили амику доманодор моҳият ва манфиати бунёди Неругоҳи барқи обии «Роғун»-ро дарк кардаанд, ҷонибдоронашро аз бунёди он бо шаклҳои гуногун изҳор доштаанд.

Ёдовар мешавем, ки лоихаи НБО-и «Роғун» ҳанӯз дар замони давлати абарқудрати Иттиҳоди Шӯравӣ таҳия шудааст. Агар тасмими Пешвои миллат оид ба бунёди иншооти барои кишвар тақдирсоз ва роҳи паймударо дар ин масир амиқ таҳлил намоем, муътақид ҳоҳем шуд, ки иқдоми мазкур далали он аст, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷи-

Ҷамъияти Ҷумҳурии Тоҷикистон

кистон ба дурустии бунёди неругоҳ қомилан дилпур мебошад.

Дар ин раванд Роҳбари давлат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон борҳо иброз доштад, ки бо назардошти манфиатҳои умумиминтақавӣ, мо хоҳони роҳандозии муносибатҳои барои тарафайн судманд бо ҳамсояҳо дар ин масъала ҳастем. Дар робита ба масъалаи об Президенти кишвар муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар солҳои охир, борҳо, аз ҷумла, аз минбари иҷлосияҳои 63-юм ва 64-уми Маҷмаи умумии СММ, Саммити Копенгаген оид ба тағйирёбии иқлим ва дигар анҷуманҳои байналмилалӣ изҳори ақида кардаанд.

Инсондӯстӣ ва ҳусни тавачҷуҳ ба анъанаҳои ҳамсоядорӣ аз ҷониби Сарвари давлати Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон то ҳадаст, ки панҷ сол пеш, зимни ирсоли Паём ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон зикр карданд: «Мо ба ҳеҷ ваҷҳ ҳамсояҳои худро бе об нахоҳем гузошт». Қорҳои дар ин самт аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон то ин замон амалигардида аз воқеияти суҳанони Пешвои миллат дарак медиҳанд.

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо ибрази ниати ҳолис зиёда аз 11 сол пеш ба Бонки ҷаҳонӣ, ки сохтори соҳибвақолати Созмони Миллали Муттаҳид аст, дар бораи гузаронидани таҳлили техникӣ мувоҷиҳат ба Бонки ҷаҳонӣ муҷорчат карда буд. Илова бар ин, Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳама кишвари минтақа муҷорчат ва ба таври расмӣ пешниҳод намуда буд, ки ба Консорсиуми байналмилалӣ оид ба сохтмони ин иншоот ҳамроҳи шаванд.

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон барҳаҷ бунёди Неругоҳи барқи обии «Роғун»-ро масъалаи ҳаёту мамлакат арзёбӣ кардаанд. Дар заминаи талошҳои Пешвои миллат ҷомеаи ҷаҳонӣ дарк намуд, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон қарорро доир ба эҳёи сохтмони Неругоҳи барқи обии «Роғун» бо назардошти масъалаҳои зерин қабул кардааст: бинобар зарурати ҳаётии ба таври муътадил таъмин намудани аҳоли ва иқтисодиёти кишвар бо барқ, ки дар давраи тирамоҳу зимистон дар тӯли даҳсолаи охир ба кам буди шадиди он дучор мегардад ва аз ҳисоби воридоти бартарард кардани он бо сабаби муназзам эҷод шудани монеаҳои сунаӣ ғайриимкон гардидааст, бинобар вуҷуд надоштани захираҳои нафту газ, инчунин имкон надоштани интиқоли қувваи барқ аз дигар кишварҳо, бунёди неругоҳ, ки қисмате аз он ҳанӯз дар даврони Иттиҳоди Шӯравӣ сохта шудааст, роҳи ягонаи ҳалли мушкилоти мавҷуда маҳсуб меёбад. Қобили зикр аст, ки лоиха ҳам дар замони Иттиҳоди Шӯравӣ ва ҳам солҳои охир борҳо мавриди таҳлили давлатӣ, инчунин таҳлиси мустиқил, қарор гирифтааст (ташхиси охири аз ҷониби ширкати

«Lahmeyer»-и Германия соли 2006 гузаронда шудааст), ки ҳулосаҳои онҳо зарурати иқтисодӣ ва амнияти экологӣ иншоотро тасдиқ намунодаанд.

Таҳқиқоти мазкур, ки аз ҷониби олимони немис бо фармоиши ҚСШК «Гидропроект»-и шаҳри Тошканд гузаронида шудааст, устувории сарбанди бо сангу шағал ва бо меҳвари сафедхок сохташавандаро ҳамчун иншооти аз ҳама эътимодноктарин ва дарозумр, камхавфтарин ва барои шароити маҳал муносибтарин собит намунодаанд. Инро истифодаи қариб 45-солаи муваффақи сарбанди Неругоҳи барқи обии «Норак», ки дар масофаи наҷандон дур аз НБО-и «Роғун» ҷойгир аст, собит месозад.

Ёдовар мешавем, ки моҳи октябри соли 2009 Комиссияи байналмилалӣ оид ба сарбандҳои бузург ба сарбанди 300-метраи Неругоҳи барқи обии «Норак» нишони маҳсус ва сertiфикати сифатро ҳамчун «дастонаи олии афкори муҳандисӣ» сазовор доништа буд. Навосиши иншооти мазкур имкон медиҳад, ки фаъолияти самарабахши он барои ояндаи дарозмуддат таъмин карда шавад.

Табиаст, ки ин таърибаи нодир бо истифодаи технологияҳои нав дар Неругоҳи барқи обии «Роғун» низ истифода хоҳад шуд, ки лоихаи сарбанди он барои минтақаи сохтмони эҳтимоли заминҷунбиаш на зиёда аз 9 балл мувофиқ гардонидида шудааст. Бояд зикр кард, ки дар тӯли таърих дар қаламрави Тоҷикистон заминларзаи 10-балла ва дар маҳали сохтмони неругоҳ заминларзаи зиёда аз 6 балл ба қайд гирифта нашуудааст.

Вобаста ба тавозуни об бояд зикр намуд, ки тибқи ҳулосаи асосони мутахассисон, оби дарёи Вахш, ки неругоҳ дар он сохта мешавад, 28,6 фоизи маҷрои миёнаи солони Амударёро ташкил медиҳад ва пур кардани обанбӯри Роғун аз ҳисоби лимити Ҷумҳурии Тоҷикистон дар 15 сол сурут хоҳад гирифт. Идоракунии низоми маҷрои Вахш дар доираи механизми мавҷуддаи умумиминтақавӣ амалӣ хоҳад гашт.

Гузашта аз ин, бо ибрази ҳусни ниати ҳамсоягии нек, яқчанд сол пеш Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар бораи истифодаи қулли Сарез барои таъмини доимии аҳолии минтақа бо оби тозатарини нӯшоқӣ пешниҳод карда буданд. Овардани ин ҳама далелу рақамҳо ба он хотир аст, ки масъалаҳои экологӣ, тавозуни об ва таҳдидҳои эҳтимолии фочиаи техногенӣ зимни бунёди иншооти барои давлати мо муҳими сарнавиштсоз - Неругоҳи барқи обии «Роғун» пурра ба назар гирифта шудаанд.

Далер АБДУЛЛО,
«Садои мардум»

